

Alina STOICESCU

**Academia Română și Academia
Regală Spaniolă de Științe
Economice și Financiare - traiectorii
de dezvoltare și colaborare**

Abstract

The author mentions some information about the histories of the Romanian Academy and the Spanish Royal Academy of Economy and Financies. In additions to this, she speaks about the relation between the two associations. For example, Jaime Gil Aluja, the president of the Iberian institution is honorific member of the Romanian Academy. It is also important to know that Tudor Postolache and Mugur Isarescu are honorific members of the Spanish Royal Academy of Economy and Science.

Keywords: Romanian Academy, Spanish Royal Academy of Economy and Financies, Jaime Gil Aluja, Tudor Postolache, Mugur Isărescu.

Academia Română reprezintă expresia dorinței unor valoroși oameni de cultură ca această instituție să devină o voce importantă în societate și să reunească personalități din mediul academic din țară și apoi din întreaga lume.

Eforturile acestora, tot mai ample și mai energice, ce au premers Unirii Principatelor, au condus la înființarea de societăți, uniuni, asociații, atenee, cenacuri, menite să contribuie la promovarea culturii naționale prin propagarea conștiințelor, dezvoltarea învățământului, promovarea pe diferite căi a literaturii, științei și artelor.

O incursiune istorică ne aduce în peisaj mai multe societăți culturale, precum cele de la Brașov (1821), București (1844), Sibiu (1881), Cernăuți (1862), care au fost create înainte de apariția Academiei Române. Apariția lor, dar mai ales cei ce le-au condus și promovat, au încurajat ideea înființării unei instituții unice care să reunească cele mai importante personalități culturale ale țării, după modelul academiilor occidentale. Se poate spune că existau deja academii apărute în secolul al XVII-lea în Țara Românească (la București, circa 1689) și în Moldova (Iași, 1707), care ulterior s-au transfor-

mat în primele universități românești.

Statutul Academiei a apărut sub formă de proiect în anul 1860, după care a urmat o perioadă de pregătire, când s-au făcut și primele donații. Locotenența Domnească a aprobat la 1 aprilie 1866 regulamentul pentru formarea *Societății literare române*, în urma propunerii făcute de C.A. Rosetti, document contrasemnat de V.A. Urechia: „În mijlocul preocupărilor de reforme generatoare ale țării noastre, nu trebuie să uităm ceea ce datorăm limbii și literaturii noastre naționale. Limba poporului român, eterna dovadă a latinității noastre, reclamă imperios cultul ei sub pedeapsa de a nu mai putea servi de vehicul cugetării naționale în noua sa dezvoltare” (*Academia Română - Informațiuni asupra trecutului și membrilor săi*, 1903).

Deschiderea lucrărilor primei ședințe la 1/13 august 1867 a fost o manifestare cu larg ecou în toate mediile și a condus la adoptarea numelui de *Societatea Academică Română*. Sesiunea festivă inaugurală a avut loc sub președinția premierului interimar Ștefan Golescu. Cu acest prilej, societatea a fost declarată Societatea Academică Română, cu sediul la Universitatea din București. Aceas-

ta, până în 1890, când noua instituție se va muta în localul propriu. Totodată, au fost adoptate statutele elaborate între timp, prin care urmau să se constituie cele 3 secțiuni: literar-filologică, istorico-arheologică, a științelor naturale.

Prima persoană care a ocupat funcția de președinte al *Societății Academice Române* a fost Ion Heliade-Rădulescu (până la 1 august 1870). Noua instituție urma să devină nu numai un înalt for științific, ci și o instituție reprezentativă a unității culturale a poporului român.

Procedura inițială de alegere a membrilor se realiza prin decrete succesive, cei desemnați făcând parte din rândul intelectualilor fruntași. În etapa următoare, s-a recurs la alegerea membrilor prin vot secret, la propunerea unor membri fondatori. Noua instituție astfel creată și-a desfășurat activitatea folosindu-se în bună măsură de uzanțele academice franceze.

Cu tot entuziasmul și optimismul inițial, activitatea acestei noi entități s-a confruntat cu dificultăți. Mai cu seamă în primul deceniu al existenței sale, progresele au fost destul de reduse, activitatea limitându-se exclusiv la traduceri.

Se manifestau, totodată, un sentiment de pesimism împărtășit de unii dintre membri, indiferența, absenteism în sânul societății academice, deplasare, lipsa de interes în ce privește participarea la întrunirile periodice.

La data de 9 iunie 1948, printr-un decret al Prezidiului Marii Adunări Naționale, Academia Romană s-a transformat în instituție de stat sub denumirea de Academia Republicii Populare Române. În patrimoniul noii instituții create de guvernul de influență comunistă intrau toate bunurile mobile și imobile ale Academiei de Medicină și ale Academiei de Științe. După căderea regimului comunist din țara noastră, s-a decis revenirea la denumirea originală, respectiv Academia Română.

Academia se compune din membri titulari, membri corespondenți și de onoare, toți aleși pe viață. Calitatea de membru poate fi acordată și post-mortem. Atât membrii

corespondenți, cât și membrii titulari sunt cei ce înaintează propuneri pentru primirea de noi membri corespondenți. Pentru viitorii membri titulari, propunerile pot veni numai din partea celor ce sunt deja titulari, iar candidații trebuie să fie din rândul membrilor corespondenți. Exigențele privind admiterea sunt deosebit de ridicate. În urma mai multor consultări și evaluări, adunarea generală decide prin vot secret acordarea statutului de membru.

În prezent, Academia are un număr de 83 de membri titulari, 82 corespondenți și 129 membri de onoare (28 din țară și 101 din străinătate).

Academia Regală de Științe Economice și Financiare din Spania a avut o altă traiectorie de-a lungul timpului. Aceasta își are originea într-un organism creat la sfârșitul secolului al XIII-lea, care se ocupă de probleme maritime și cele de natură comercială.

Bazele instituției consacrate cercetării economice au fost puse în 1758, când regele Federico al VI-lea a înființat prin decret regal Real Junta Particular de Comercio - organism reprezentativ pentru activitatea economică, al cărui scop era acela de a studia și a propune modalități concrete pentru a face față realităților complexe ale epocii.

Mișcările politice și sociale petrecute în Spania, confruntările militare și întreprinderile dintre diverse culturi din secolele XIX-XX și-au lăsat o amprentă puternică asupra instituțiilor acestei țări, multe dintre ele dispărând și reapărând ulterior într-o formă nouă.

Remodelarea Academiei de Comerț la începutul secolului al XX-lea a fost bine primită de mediile intelectuale. Astfel apare Societatea Academică de Cercetare Economico-Financiară în anul 1940, această instituție căpătând, un an mai târziu, denumirea de Academia de Științe Economice și Financiare.

Denumirea actuală - Academia Regală de Științe Economice și Financiare - datează din 3 ianuarie 1958, când, prin Ordinul ministrului Educației Naționale, este aprobată și recunoscută oficial existența acestei instituții de învățământ cu caracter științific.

Este singura Academie Regală din Spania care își are sediul la Barcelona.

Statutul Academiei a fost aprobat prin Decretul Regal din 7 decembrie 1979, prilej cu care instituția a trecut sub patronajul Majestății Sale Regele Juan Carlos. Un an mai târziu, suveranul spaniol a primit Medalia de Onoare.

În ciuda frământărilor sociale și financiare generate de intrarea Spaniei în UE și trecerea la moneda EURO, instituția și-a conservat identitatea și valorile. În cadrul vizitei Majestății Sale Juan Carlos la Academie, la 16 februarie 2004, acesta și-a exprimat

dorința ca importantul for să continue să desfășoare o activitate intensă de cercetare în domeniile economic și financiar, „propagând lumina cunoașterii și în alte țări”.

Academia de astăzi are o legătură strânsă cu instituții similare din alte țări și menține o colaborare intensă cu oameni de știință de pe cinci continente, organizând periodic sesiuni de comunicare științifică, seminarii și conferințe.

Colaborarea permanentă cu Academia Română a condus la primirea în Academia Regală Spaniolă de Științe Economice și Financiare a două mari personalități din

țara noastră. Membrii corespondenți din România sunt: academicianul Tudorel Postolache (din februarie 2007) și academicianul Mugur Isărescu (din noiembrie 2007). Conform Statutului Academiei Regale se pot accepta maximum doi membri corespondenți dintr-o țară străină, în această situație fiind doar România și Franța.

Licențiat și doctor în economie din anul 1959, Tudorel Postolache a fost primit în Academia Română ca membru corespondent (1974), devenind membru titular 16 ani mai târziu.

Printre funcțiile publice deținute de acesta s-au numărat cele de director general al Institutului Național de Cercetări Economice, președinte al Consiliului Științific al Institutului Național de Cercetări Economice (1990-1991), președinte al Comisiei însărcinate cu elaborarea strategiei privind înfăptuirea economiei de piață în România (1990), reprezentant permanent al României la CAER (1990-1991), președinte al Comisiei de elaborare a strategiei naționale de pregătire a aderării României la UE (1995).

Tudorel Postolache a ocupat și funcția de Ambasador extraordinar și plenipotențiar în Marele Ducat de Luxemburg, având doua mandate: februarie 1992 - iunie 1996, septembrie 2000 - octombrie 2005. Din iunie 1996 până în august 1997, a fost Ambasador al României în Canada.

Ceremonia de primire a lui Tudorel Postolache în Academia Regală de la Barcelona a avut loc la 15 februarie 2007, discursul de recepție intitulându-se *Sur les reflections coexistantes au tournant des millénaires. Quelques reflections epistemologiques*.

Mugur Isărescu, fost prim-ministru și economist de prestigiu mondial, ocupă funcția de Guvernator al Băncii Naționale din septembrie 1990. În anul 2001, a fost ales membru corespondent al Academiei Române, devenind în anul 2006 membru titular al acestui prestigios for științific al țării noastre. Este singurul economist străin care a fost ales membru în două academii spaniole: Academia Regală a Doctorilor din Spania și Academia Regală de Științe Economice și Financiare din Spania.

Ultimul membru primit, la 15 iunie 2010, în Academia din Barcelona este economistul norvegian Fynn Kydland, laureat al Premiului Nobel pentru economie în anul 2004.

De remarcat este faptul că, la rândul său, Jaime Gil Aluja, președintele Academiei Regale de Științe Economice și Financiare din Spania, a devenit membru de onoare al Academiei Române la 7 februarie 1995.

Profesor la Universitatea "Rovira i Virgili" din Reus (Spania), la Facultatea de Științe Economice a Universității din Barcelona, șef al Departamentului de Economie din cadrul aceleiași universități și vicepreședinte al Academiei Regale a Doctorilor în Știință din Catalonia, acad. prof. univ. dr. Jaime Gil Aluja este, totodată, membru corespondent la numeroase entități academice din SUA, Franța, Rusia, Belarus, Azerbaidjan, Muntenegru și România. A primit numeroase ordine, medalii sau titluri, prestigioase sa activitate fiind jalonată și de o intensă muncă de editare și traducere științifică, de organizare a peste 40 de congrese și conferințe științifice internaționale.

Printre distincțiile primite în România se numără și titlul de Doctor Honoris Causa al Universității de Vest Timișoara, decernat la 22 aprilie 2009, prilej cu care acad. Mugur Isărescu a rostit cuvinte de apreciere la adresa președintelui Academiei Regale spaniole: "Dincolo de o carieră științifică, profesorul Aluja este un adevărat prieten al României, țară pe care o consideră, alături de Spania natală, o frontieră latină a Europei".

Cele două instituții academice, din România și Spania, reprezintă un potențial "consilier" al autorităților de stat, pe baza expertizei existente în cadrul ambelor entități, ca și în rândul membrilor lor, care pot să vină cu sugestii bazate pe informație științifică și să contribuie la soluționarea unor probleme de larg interes în cele două state. Rămâne îndreptățită opinia lui Anghel Saligny, care definea Academia ca fiind "arbitrul suprem", "farul luminator care să arate și să lumineze drumul bun de urmat și căile rele de ferit".